

Informacija o problemima tekućeg održavanja javne željezničke infrastrukture

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD – Podgorica (ŽICG) se više puta obratila Ministarstvu kapitalnih investicija i Ministarstvu finansija sa ciljem upoznavanja sa složenom finansijskom situacijom i nemogućnošću da realizuje planove javnih nabavki za potrebne materijale i opremu koji se koriste za tekuće održavanje vitalnih građevinskih i elektro-tehničkih sistema na željezničkoj infrastrukturi, na cijeloj mreži javnih pruga u Crnoj Gori. U dužem vremenskom periodu sredstva koja se izdvajaju za tekuće održavanje javne željezničke infrastrukture nijesu dovoljna za nabavku potrebnih materijala i opreme, tako da je potrebno obezbijediti dodatna sredstva i u 2022. godini, kako bi se u što kraćem roku nabavili materijali i oprema i podigao stepen bezbjednosti i efikasnosti na željezničkoj infrastrukturi. Naime, zbog nedostatka rezervnih djelova u kvaru je veću broj putnih prelaza, uvedene su lagane vožnje, bezbjednosne procedure koje omogućavaju signalno-sigurnosni uređaji često ne funkcionišu i svedene su na ljudski faktor. Sve ovo u dužem trajanju može dovesti do nesreća i nezgoda. Prilikom kreiranja budžeta prethodnih godina, svake godine tražena su znatno veća sredstva (i do 50%) od odobrenih (najviše 6,9 miliona eura u posljednjih 10 godina), što je dovelo do situacije da nema na zalihama osnovnog materijala i opreme za održavanje pruga (šine, pragovi, tucanik, kolosječni pribor, skretnice, skretnička građa, oprema za daljinsko upravljanje energetskim postrojenjima, energetski trafoi, elektronske kartice, baterije i kontroleri za signalno-sigurnosne uređaje, itd.).

ŽICG je pripremila detaljnu specifikaciju nedostajućeg materijala i opreme, kao i troškove dodatnog angažovanja radne snage za ugradnju istih, ukupne vrijednosti od 3.941.200,00 eura. Ministarstvo finansija je razmotrilo informaciju ŽICG br. 14846 od 21.10.2022.godine i dostavilo pozitivno mišljenje Ministarstvu kapitalnih investicija, sa predlogom da se tražena sredstva obezbijede iz tekuće budžetske rezerve. Ministarstvo finansija je predložilo da specifikaciju materijala i opreme koja treba urgentno da se nabavi za tekuće održavanje pruga dostavi Uprava za željeznice. Na osnovu te specifikacije sredstva bi se transferisala na budžetsku poziciju Uprave za željeznice do iznosa od 3.941.200,00 eura, odakle se kroz Program održavanja i ugovor između Uprave za željeznice i ŽICG sredstva prebacuju na upravljača infrastrukturom ŽICG.

Povoljni trendovi u prevozu putnika i roba koji su evidentni u posljednjih godinu dana ne mogu se realizovati kontinuirano ukoliko se na infrastrukturi ne preduzmu hitne mjere na smanjenju i ukidanju laganih vožnji, popravkama sistema signalizacije i napajanja vozova električnom energijom visokog napona. U uslovima otvaranja željezničkog tržišta, i potencijalnog dolaska novih prevoznika, presudno je važno da infrastruktura može da pruži kvalitetnu uslugu i ponudi trase koje se mogu realizovati po ugovorenom redu vožnje. U sadašnjim uslovima to nije moguće i tražena sredstva će za kratko vrijeme omogućiti znatno bolje stanje infrastrukture.

Ministarsvo kapitalnih investicija je saglasno sa zahtjevom ŽICG, odnosno opravdana je potreba za urgentnom nabavkom predmetnog materijala i opreme. Nadzorom nadležnih državnih organa (Uprava za željeznice i Inspekcija Ministarstva kapitalnih investicija), informacijama od strane prevoznika, stalnim primjedbama putnika i drugih korisnika željeznice, utvrđeno je da je u cilju očuvanja bezbjednosti željezničkog saobraćaja potrebno djelovati u što kraćem roku i obezbijediti nedostajuće materijale i opremu za održavanje javne željezničke infrastrukture.